

oktober 2003
21^e jaargang, nr. 4

Nieuwsbrief

Noticiëro Aruba

KABINET VAN DE GEVOLMACHTIGDE MINISTER VAN ARUBA
R.J. SCHIMMELPENNINGKLAAN 1 • 2517 JN DEN HAAG • TELEFOON: (070) 356 62 00

Toerisme naar Aruba duidelijk in de lift

Het toerisme in Aruba vertoont duidelijk teken van herstel en als de stijgende lijn in de cijfers voor de rest van het jaar zich voortzet, zou de stagnatie in de Arubaanse economie wel eens korter kunnen duren dan verwacht. Het ministerie van Toerisme maakt bekend dat gedurende de maand augustus 65.270 toeristen Aruba hebben bezocht. Een stijging van 2,52 procent ten opzichte van een jaar eerder. Met elkaar brachten deze mensen maar liefst 6,88 procent meer nachten door in een hotel of appartement. Met deze cijfers kan volgens minister Edison Briesen rustig gesteld worden dat Aruba twee topmaanden achter de rug heeft.

Vooral het aantal bezoekers afkomstig uit de Verenigde Staten is flink toegenomen. Er werd een stijging waargenomen in het aantal Amerikaanse toeristen van 15,38 procent en een toename van het aantal overnachtingen van 14,17 procent. Over het jaar tot nu is een groei gemeten van 3,99 procent. Hoewel de crisis in Colombia en Venezuela voortduurt, beginnen de

andere markten zich te herstellen. Net als een maand eerder behoren Canada, Nederland, Engeland en Duitsland tot de sterk uitbreidende markten. Voor wat betreft Zuid Amerika wordt de lijst aangevoerd door Argentinië met een toename van 67,86 procent en Brazilië met 42,35 procent groei. Van groter belang is echter hoe deze cijfers liggen voor het jaar

tot nu toe. Een goede maand is weliswaar een gunstig teken, maar de maand december 2002 was ook een goede maand, maar kon de slechte resultaten van de rest van het jaar niet meer goedmaken. Later bleek de opleving van korte duur. Juli 2003 heeft echter duidelijk wel wat goedge maakt. Hoewel het aantal toeristen dat dit jaar tot nu toe het eiland heeft bezocht nog

ruim drie procent lager ligt dan vorig jaar, is het aantal overnachtingen met hetzelfde percentage toegenomen.

Uit de cijfers blijkt dat de inspanningen van de Minister van Toerisme ing. Edison Briesen en alle Ata kantoren in het buitenland hun vruchten afwerpen. Zij zetten zich onafgebroken in voor uitbreiding van het aantal luchtverbindingen met Aruba. Opvallend is de toename van het aantal toeristen uit Engeland, nu Engelse charters op Aruba vliegen. Over de maand juli waren dat er bijna 150 procent meer dan een jaar eerder.

Daarnaast werd de reizigers met grootscheepse campagnes gewezen op wat Aruba allemaal te bieden heeft. Zo heeft Minister Edison Briesen in het Skydome in Toronto de eerste bal geworpen in de honkbalwedstrijd tussen de Toronto Blue Jays en de New York Yankees. Hoewel die actie 25.000 dollar kost, denkt de minister dit geld dubbel en dwars terug te kunnen verdienen. De wedstrijd werd uitgezonden in heel Noord-Amerika en via de kabeltelevisie over een nog veel groter gebied verspreid. Voor de bezoekers van de wedstrijd had de minister allerlei presentjes meegebracht, zoals petjes en T-shirts, met de bedoeling de naam van Aruba meer bekendheid te geven.

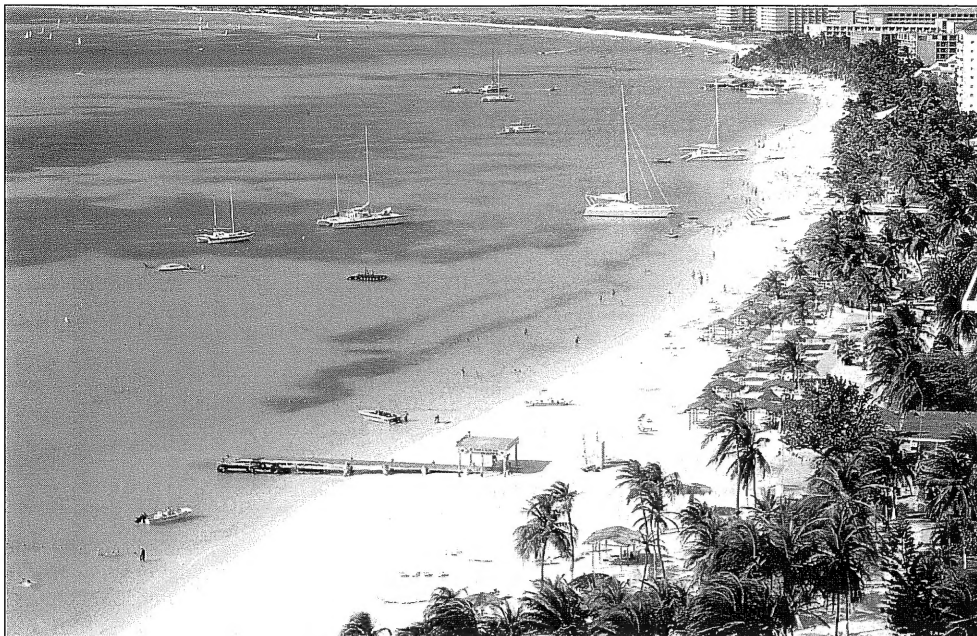
De aandacht voor de Canadese markt heeft ertoe geleid dat binnenkort voor de eerste keer Aruba zal worden opgenomen in het reguliere vluchtschema van Air Canada. Tot nu toe werd uitsluitend met charters gevlogen.

(doorlezen op pag. 2)

De groep Arubaanse studenten in de vertrekhal van luchthaven Reina Beatrix voor hun vertrek naar Nederland

Nieuwe lichting Arubaanse studenten naar Nederland

MEER VLUCHTEN

Vanuit de belangrijkste markt, de Verenigde Staten, kwamen in juli meer vliegtuigen. De groei van het aantal Amerikaanse gasten en hun overnachtingen, kwam daardoor uit op twaalf procent. Vorig jaar juli kwamen er ruim 36.000 Amerikanen naar het eiland. Dit jaar waren het er 40.000. Ook het aantal Amerikaanse overnachtingen was dit jaar juli hoger dan in dezelfde maand in 2002. De Amerikaanse markt deed het niet alleen goed in juli van dit jaar, maar ook gedurende de maanden daarvoor. Van januari tot en met juli van dit jaar is de gehele Amerikaanse markt met bijna 5 procent toegenomen ten opzichte van het eerste halfjaar van 2002.

Andere opvallende klimmers zijn Argentinië (42,92 procent), Ecuador (55,81 procent), Mexico (95,74 procent), Duitsland (61,15 procent) en Trinidad & Tobago (86,69 procent).

Een ander opvallend cijfer betreft

de bezoekers uit Venezuela. Hoewel het aantal bezoekers dramatisch afnam met 42 procent, bleven zij gemiddeld veel langer op Aruba dan vorig jaar, waardoor het aantal overnachtingen door Venezolanen zelfs licht steeg. Overigens geldt voor vrijwel alle groepen toeristen, behalve de Amerikanen, dat ze langer blijven dan voorheen.

De reden voor deze ontwikkeling is vermoedelijk terug te brengen tot de wereldwijde recessie, waardoor mensen goedkopere vakanties zoeken en dus dicht bij huis blijven. Daarbij wil men 'meer waar voor hun geld' en wordt gekozen voor langere vakanties, in plaats van een aantal korte. Deze redenering wordt gestaafd door het feit dat het toerisme vanuit het Caribische gebied enorm in omvang is toegenomen. Bij toeristen afkomstig uit Europa speelt waarschijnlijk de gunstige koers van de euro een belangrijke rol. Nederland komt door de forse stijging van het aantal bezoekers zeer dicht in

de buurt van Venezuela, dat op de tweede plaats staat als het gaat om het aantal toeristen dat een land levert. Wanneer het aantal overnachtingen in aanmerking wordt genomen, scoort Nederland beter, met tot nu toe dit jaar 256.816. Venezuela komt met 65.000 overnachtingen lager uit. Het toerisme vanuit België heeft voor dit jaar tot nu slechts ongeveer 10.000 overnachtingen opgeleverd, maar ATA wil veel meer bezoekers trekken. Daartoe heeft ATA Nederland een campagne gelanceerd bij Vlaamse reisbureaus, om de Belgische vakantiegangers nadrukkelijk te wijzen op het feit dat op Aruba Nederlands wordt gesproken. Het ministerie voorspelt dat de stijgende trend in het toerisme zal aanhouden gedurende de rest van het jaar. Deze voorspelling wordt deels gemaakt op basis van gegevens die het ministerie heeft ontvangen van reisagentschappen. Tevens houdt het ministerie rekening met de vergrote stoelen-

Nieuwsbrief Noticiero Aruba

Uitgave

Kabinet van de
Gevolmachtigde Minister
van Aruba

Redactie

Sidney Kock

Foto's

Nico van der Ven
en anderen

Redactie-adres

R.J. Schimmelpennincklaan 1
2517 JN Den Haag
tel.: (070) 356 62 00
fax: (070) 345 14 46

Abonnementenadministratie

Anthony Giel
tel.: (070) 356 62 50

Kantooruren

maandag t/m vrijdag
van 08.30 tot 17.00 uur

Advertenties

informatie en opgave
tel.: (070) 356 62 36

Productie

GBS prepress
Rijswijk

capaciteit van KLM-vliegtuigen en de toestellen van Engelse chartermaatschappijen. Voorts lopen er onderhandelingen met de Braziliaanse luchtvaartmaatschappij TAM en zijn er tal van andere maatschappijen die interesse hebben getoond voor vluchten naar Aruba vanaf Zuid- en Midden-Amerikaanse landen.

Voor wat betreft de maand februari volgend jaar zijn vrijwel alle tickets reeds uitverkocht. Het wordt dus een drukke boel tijdens de viering van het vijftigste carnaval.

Nieuwe verbinding Aruba en Santo Domingo

De Dominicaanse luchtvaartmaatschappij Aeromar Lineas Aereas Dominicanas is begonnen met een directe luchtverbinding tussen Aruba en de Dominicaanse hoofdstad Santo Domingo en de Venezolaanse hoofdstad Caracas.

Aeromar zal driemaal per week tussen de beide Caribische eilanden vliegen, en wel op dinsdag, donderdag en zondag. Het is de grootste luchtvaartmaatschappij van de Dominicaanse Republiek, die vluchten uitvoert naar acht steden in het Caribische Gebied en Amerika. De maatschappij bestaat sinds 1967 en was aanvankelijk uitsluitend vrachtvervoerder. In 1998 begon Aeromar met passagiersvluchten. De onderneming werkt op dat gebied nauw samen met het Spaanse Air Europe, waarvoor Aeromar de doorverbinding verzorgt van passagiers die vanuit Europa en via de

Dominicaanse Republiek naar andere Caribische eilanden of Midden-Amerika willen vliegen, zoals Costa Rica of Cuba.

Conneccion nobo entre Aruba y Santo Domingo

E compania di avion Aeromar Liñeas Aereas Dominicanas a cumisa cu tres vuelo directo pa sima entre Aruba, Santo Domingo y Caracas.

Aeromar ta e compania di avion mas grandi di Republica Dominicana, cu ta bula pa ocho ciudad den Caribe y Merca. E compania ta existi desde 1967 y a cuminsa como transportacion di carga. Na 1998 Aeromar a cuminsa na transporta pasahero. E compania ta traha ariba e tereno ey hopi cerca cu e compania di avion Spanjo Air Europe, di cual Aeromar ta brinda conneccion ariba vuelonan di Air Europe via di Santo Domingo pa islanan den Caribe of America Central.

Opening nieuw parlementair jaar

Traditiegetrouw opende de gouverneur van Aruba mr. Olindo Koolman het nieuw parlementair jaar met het voorlezen van de "troonrede" waarin de plannen en voornemens van de regering worden genoemd. Centraal in de rede van gouverneur Koolman stond de moeizame weg naar het herstel van de financieel-economische situatie van Aruba. Daarbij werd benadrukt dat Aruba sterk wordt beïnvloed door alle ontwikkelingen die in de wereld gaande zijn, zowel de positieve als de negatieve.

Dit jaar vond de bijeenkomst plaats in Instituto di Cultura, omdat de vergaderzaal van de Staten wordt gerenoveerd. Voor de heer Koolman was dit de laatste keer dat hij als gouverneur deze taak mocht verrichten.

Het toerisme had ontzettend last van vooral 11 september 2001 en de recente oorlog in Irak. De aandacht is vooral gericht op de toename van het aantal luchtverbindingen met Aruba. Daarnaast wordt er gewerkt aan een masterplan, waarin de gewenste ontwikkeling van het toerisme op de korte, middellange en lange termijn staan beschreven. Ten aanzien van de infrastructuur op het eiland, zal verder worden gewerkt aan het opbouwen van een goed wegennet. Verder wordt gewerkt aan verbetering van het beleid met betrekking tot volkshuisvesting en ruimtelijke ordening. Op sociaal gebied zal de bevolking beter worden bediend door het instellen van kantoren in de verschillende districten.

Op het gebied van milieu werd de ernstige belofte gedaan om de vervuiling in de breedste zin van

het woord aan te pakken, zowel op het land, als in de lucht. Ook de vervuiling van het zeewater krijgt de nodige aandacht. Concreet zal in de loop van het komende jaar de vuilnisophaal worden gemoderniseerd. Ieder huishouden zal een speciale afvalcontainer krijgen, waarin het huisvuil gescheiden kan worden. Overigens hangt daar wel een prijskaartje aan.

Bij volksgezondheid zal het beleid vooral gericht zijn op controle. Daartoe wordt een apart departement inspectie opgericht, waarin alle controlediensten en ook de bedrijfsgezondheidsdienst zullen worden samengebracht.

"Aruba kan worden beschouwd als een rustig en veilig eiland, maar toch vinden ook hier steeds meer onaangename zaken plaats", aldus de gouverneur in zijn rede. De minister van Justitie brengt naar voren dat er wordt doorgewerkt aan het concept 'meer blauw op straat'. Daarnaast zal middels het creëren van opvangmogelijkheden voor drugsverslaafden een rem worden gezet op de overlast die door deze mensen wordt veroor-

zaakt. Ook zal door steeds betere controle van de kusten, de havens en de luchthaven de toestroom van verboden middelen worden ingedamd. Uiteraard werd daarbij concreet de aanschaf van een politiehelikopter vermeld.

Op onderwijsgebied laat de regering weten dat het zich bewust is van zijn verantwoordelijkheden ten aanzien van het aanbieden van goed onderwijs aan de jeugd, maar ook te willen benadrukken dat de regering dat niet alleen af kan. Hierin is een grote rol weggelegd voor de ouders, de kerk en bijvoorbeeld sport verenigingen. Vooral de onderwijsvernieuwingen maken een belangrijk deel uit van het beleid voor het komende jaar. Het nieuwe curriculum gaat uit van de beleevingswereld van het Arubaanse kind en daarbinnen zal sprake zijn van een geïntegreerd taalbeleid.

De eigen identiteit en cultuur van Aruba zal het komende jaar in samenwerking met ATA en Ahata meer worden geïntegreerd in het toerisme. De te ontwikkelen culturele route vanaf het volgende jaar

te bouwen Plaza Cultural, zal daar zeker een bijdrage aan leveren. Ten aanzien van Sportzaken zal het stimuleren van sporten door de schoolgaande jeugd worden voortgezet.

Hoewel de regering een bijdrage aan de economie van Aruba zal leveren door volgend jaar ruim 25 miljoen florin te investeren, doet de regering vooral een beroep op de private sector om te helpen bij het herstel van de economie. De regering stelt duidelijke beperkingen van haar mogelijkheden te hebben door de zware schuldenlast van het Land. Wel is gemeld dat middels reorganisatie van de belastingdienst in ieder geval gewerkt zal worden aan het optimaliseren van de stroom aan inkomsten voor de regering.

De gouverneur had in zijn rede aandacht voor de relatie tussen Aruba, het Koninkrijk en de Europese Unie. De regering heeft het voornemen uitgesproken om met het zelfbeschikkingsrecht voorop, onderzoek te doen naar de mogelijkheden die er zijn om veranderingen aan te brengen in deze relaties. Vooralsnog kan er geen enkele keuze gemaakt worden.

Na het voorlezen van alle voornemens van de regering voor het komende jaar, sprak Gouverneur Koolman de hoop uit op een goede samenwerking tussen de Staten en de regering en opende officieel het nieuwe zittingsjaar van de Staten.

Fredis Refunjol beoogd kandidaat voor Gouverneur van Aruba

De regering van Aruba heeft de huidige Onderwijs-minister Fredis Jose Refunjol naar voren geschoven als kandidaat voor het ambt van Gouverneur van Aruba. Dit heeft de Minister-president Nel Oduber bevestigd tegenover de Arubaanse pers. Nu moet de formele procedure worden gestart voor de daadwerkelijke benoeming van Refunjol tot Gouverneur. De ambtstermijn van de huidige Gouverneur mr. Olindo Koolman loopt af op 28 januari 2004.

Staatsrechtelijk gezien bekleedt de gouverneur een dubbele functie: hij is zowel hoofd van de regering als vertegenwoordiger van de Kroon in Aruba. De gouverneur waakt over het algemeen belang van het Koninkrijk en ziet erop toe dat door wetgevings- en bestuursorganen in Aruba geen beslissingen worden genomen die de eenheid van het Koninkrijk kunnen schaden of die in strijd zijn met de bepalingen van

het Koninkrijksstatuut of met een internationale regeling. De uitvoerende macht berust bij de gouverneur in samenwerking met de Raad van Ministers. De gouverneur wordt hierin bijgestaan door een Raad van Advies, die uit ten minste vijf door hem benoemde leden bestaat en die over alle ontwerpen van landsverordeningen, rijks wetten, landsbesluiten houdende algemene maatregelen en dergelijke, advies uitbrengt.

De regering van Aruba wordt gevormd door de gouverneur en de Raad van Ministers. De Koningin benoemt de gouverneur en die benoemt op zijn beurt de ministers. Hij is niet verantwoordelijk voor de beslissingen en daden van de regering. De ministerraad is wel verantwoording schuldig aan het parlement, de Staten van Aruba. Een Gouverneur wordt voor een periode van zes jaar benoemd met mogelijkheid tot verlenging voor nog zes jaar.

De heer Refunjol begon dertig jaar geleden zijn professionele loopbaan als onderwijzer op het Heilig Hart College in Savaneta. Na het behalen van achtereenvolgens zijn Mulo en Havo-diploma, behaalde hij de bevoegdheid voor het geven van onderwijs aan de

Arubaanse Pedagogische Academie (APA). Acht jaar heeft hij voor de klas gestaan en vijf jaar was hij schoolhoofd.

In de politiek heeft hij verschillende functies bekleed, waaronder negen jaar die van parlementariër. Daarnaast was hij twee maal minister. Naast zijn huidige baan op Onderwijs, was hij van 1989 tot 1994 minister van Welzijnszaken.

Bij de Movimiento Electoral di Pueblo (MEP) bekleedt Refunjol al vanaf 1988 de positie van secretaris-generaal. Van 1984 tot '87 was hij vice-voorzitter van de gele partij. Twee maal was hij na de verkiezingen informateur en de laatste keer in 2001 was hij kabinetsformateur.

Winkelfaciliteiten belangrijk voor cruisetoeeristen

De meeste cruisepassagiers richten zich meer en meer op de winkelaspecten van de cruisereis in plaats van het nemen van tours en excursies om het eiland beter te leren kennen. Deze conclusie trekt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) na het vergelijken van de resultaten van de cruise survey 2002 met die van het onderzoek gehouden in 1997.

Uit de resultaten van het onderzoek gehouden in 2002 blijkt, dat cruisetoeeristen tijdens hun bezoek aan Aruba gemiddeld 112,11 dollar uitgaven. Het grootste gedeelte hiervan, ruim 80 procent, is besteed aan aankopen in winkels. Zes procent wordt gespendeerd in casino's; 5,4 procent aan eten en drinken; en 3,7 procent aan tours en excursies. In vergelijking met de uitkomsten van het onderzoek in 1997 blijkt dat de uitgaven van cruisetoeeristen op Aruba met 75,5 procent zijn toegenomen. Deze stijging komt voornamelijk door een grote toename, 175,5 procent, aan winkelaankopen.

Met deze informatie in de hand kunnen verschillende instellingen op het gebied van toerisme in de toekomst inspringen op de veranderende behoeften van de cruise-passagiers.

Uit de cruise survey over 2002 blijkt verder dat 58,8 procent van de geïnterviewde passagiers afkomstig was uit de Verenigde

Staten; 18,8 procent uit Europa; en 13,1 procent uit het Caribische gebied. Uit Canada komt 7,6 procent van de passagiers, terwijl slechts 0,8 procent afkomstig was uit Midden-Amerika. Het aantal cruise-passagiers uit de VS is in vergelijking met de cijfers uit 1997 gedaald met 13,8 procent, terwijl het aantal Europese passagiers is toegenomen met 5,8 procent.

Het aantal passagiers uit het Caribische gebied is meer dan verdubbeld in de afgelopen vijf jaar, terwijl het aantal mensen uit Midden Amerika aanzienlijk daalde. Er zijn geen inwoners uit Zuid Amerika geregistreerd in het onderzoek.

De meeste passagiers uit de Verenigde Staten waren afkomstig uit de staten California, Florida en New York. Ook in 1997 kwamen de meeste passagiers uit deze drie staten, met dien verstande dat het aantal toeristen uit California intussen is verdubbeld. De passagiers uit Europa kwamen in

2002 voornamelijk uit Duitsland en Engeland.

Van de 1020 ondervraagde passagiers kwam 79,6 procent voor de eerste keer naar Aruba met een cruisereis, terwijl 76,3 procent Aruba voor de eerste keer bezocht. Hieruit blijkt dat 3,3 procent Aruba al een keer eerder gebruik makend van het vliegtuig had bezocht. Van de ondervraagden had 20,4 procent Aruba al een keer eerder aangedaan met een cruiseschip. Als gekeken wordt naar zowel de bezoeken per boot en per vliegtuig, dan was 23,5 procent al een keer eerder op Aruba geweest.

De ondervraagden werden in het onderzoek ook aan de tand gevoeld over de keuze van de cruise. Daaruit bleek dat 48,4 procent de cruise had geboekt omdat Aruba op het programma stond. Meestal waren goede verhalen van vrienden, kennissen of het reisbureau de voornaamste reden om Aruba te willen bezoeken. Reclame op televisie, radio of toeristenbeurzen bleken nauwelijks van invloed te zijn op de keuze voor de bestemming.

Veel vragen over het 'waar voor je geld' en de tevredenheid over goederen en diensten werden door de ondervraagden als onbekend aangegeven. Dit was ook het geval bij het onderzoek in 1997. Dit kan volgens het CBS worden toegeschreven aan het feit dat ze geen gebruik gemaakt hebben van de diensten of dat ze deze vragen eenvoudigweg niet wilden beantwoorden. Uit de antwoorden die wel werden gegeven bleek dat de bezoekers redelijk tevreden waren over de waarde voor het geld dat besteed werd aan producten en diensten op Aruba. Zij waren ook

tevreden met de tours en excursies. Het meest ontevreden waren de geïnterviewden over het winkelen, terwijl ook een groot deel aangaf zeer tevreden te zijn. Teverden waren de passagiers over de kwaliteit van de service. Met name was men erg te spreken over de Arubaanse bevolking want 52,9 procent gaf aan zeer tevreden te zijn.

Op de vraag wat de passagiers het leukst aan Aruba vonden werd het rondtoeren en het strand opgegeven. Het minste aspect van Aruba vonden de passagiers het weer. Dit was te warm.

De passagiers werden ook ondervraagd wat ze, op basis van hun ervaringen op Aruba, een volgende vakantie zullen gaan doen. Een andere cruise wilde 43,5 procent van de ondervraagden gaan doen, 26,2 procent antwoordde dat ze Aruba wilden bezoeken maar dan op het land verblijvend. Een combinatievakantie van land en zee naar Aruba leek 8,6 procent wel wat, terwijl 8,4 procent een andere Caribische eiland wil gaan bezoeken.

Gebaseerd op de havens die de cruise-passagiers al hadden aangedaan, werd hen ook gevraagd naar welke haven ze zouden willen terugkeren. Bijna 37 procent van de passagiers wilde graag terugkeren naar Aruba, terwijl 45,8 procent hierop geen antwoord kon geven omdat Aruba de eerste haven was die ze aandeden.

Wanneer gekeken wordt naar het totaal aantal passagiers dat Aruba aandoet kan geconcludeerd worden dat in de periode over 1990 tot 2002 het aantal verviervoudigd is. In 2002 verdubbelde het aantal ten opzichte van 1999.

Stijging invoer vanuit Nederland naar Aruba

In 2002 werd vanuit Aruba minder uitgevoerd naar Nederland en vanuit Nederland meer uitgevoerd naar Aruba. Hierdoor is het handelsoverschot van Nederland ten opzichte van Aruba in vergelijking met 2001 toegenomen met 66 procent tot 60,87 miljoen euro. In 2001 was het saldo nog 36,53 miljoen euro. Dit blijkt uit cijfers van de Economische Voorlichtingsdienst in Den Haag.

De Nederlandse invoer van Arubaanse producten bedroeg in 2002 27,34 miljoen euro. Het ging voornamelijk om landbouw en industriële producten. In 2001 werd nog voor 34,1 miljoen euro aan Arubaanse producten in Nederland ingevoerd, in 2000 voor 42,18 miljoen euro.

De Nederlandse uitvoer van producten naar Aruba had in 2002 een waarde van 88,22 miljoen euro (184,72 miljoen Arubaanse florin). Dit is een stijging ten opzichte van de cijfer over 2001.

In de categorie landbouw werd in 2002 voor een bedrag van 26,51 miljoen euro aan producten van

Nederland naar Aruba ingevoerd. Het ging hierbij voornamelijk om voeding en levende dieren, namelijk voor een bedrag van 23 miljoen euro. In totaal werd voor 61,81 miljoen euro vanuit Nederland ingevoerd aan industriële producten. Het grootste deel hiervan, 36,71 miljoen euro, ging om machines en vervoermaterieel.

De Economische Voorlichtingsdienst is een agentschap van het ministerie van Economische Zaken en is de centrale organisatie van de rijksoverheid die het Nederlandse bedrijfsleven ondersteunt bij internationaal ondernemen.

Crecemento den importacion for di Hulanda

Na 2002 Aruba a importa mas producto for di Hulanda compara cu e cantidad di producto cu Aruba a exporta pa Hulanda. E importacion di productonan di Aruba na Hulanda ta representa na 2002 un suma di 27,34 milyon euro. Esaki ta trata principalmente productonan agricola y industrial. Na 2001 Hulanda a importa na razon di 34,1 milyon euro na productonan Arubano y na año 2002 esaki tabata hasta 42,18 milyon euro.

E exportacion di Hulanda pa Aruba na año 2002 tabata 88,22 milyon euro (184,72 milyon florin Arubano). Esaki ta un crecimiento compara cu e cifranan di 2001. E cifranan aki ta bini for di Centro di Informacion Economico cu ta un departamento di Ministerio di Asuntonan Economico di Hulanda cu ta duna sosten na companianan Hulandes den nan actividadnan comercial internacional.

Leden Vaste Kamercommissie op bezoek bij Gevolmachtigde Minister Tromp

Tijdens een bijeenkomst in het Arubahuis hebben leden van de Vaste Kamercommissie Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken van de Tweede Kamer nader kennis gemaakt met de Gevolmachtigde Minister mevrouw Ella Tromp-Yarzagaray, directie en personeel van het Arubahuis. Van de Vaste Kamercommissie waren aanwezig de voorzitter mr. Frank de Grave (VVD) mevrouw drs. Mirjam Sterk (CDA), Jan Rijpstra (VVD), mevrouw drs. Nirmale Rambocus (CDA), John Leerdam (PvdA) en de griffier van de Vaste Kamercommissie mevrouw mr. Helene de Gier.

De gevolmachtigde Minister gaf bij deze gelegenheid in haar toespraak een uiteenzetting over de laatste ontwikkelingen in Aruba. Zo sprak de bewindsvrouw over de huidige financiële situatie en de moeilijke periode die Aruba heeft na tegenvallers met de schadevergoeding voor financieringsmaatschappij SACE en projectontwikkelaar

Sanchez van het racetrack project. Daarnaast had de bewindsvrouw aandacht in haar toespraak voor de introductie van het Nieuw Fiscaal Raamwerk (NFR) wat het effect is voor de Arubaanse economie en de extra inkomsten die het NFR zal genereren voor de schatkist. Mevrouw Tromp zei dat het Arubaanse toerisme uit het dal kruipt,

na de aanslagen van 11 september in de Verenigde Staten, de oorlog in Irak en de Sars epidemie, voornamelijk in Azië en Canada. De cijfers van de afgelopen maanden vertonen een stijging. Deze verbetering is mede dankzij de extra vluchten die erbij zijn gekomen.

Voor wat betreft de drugsbestrijding zei de Gevolmachtigde Minister dat de controle op luchthaven Reina Beatrix is geïntensiveerd voor zowel inkomende als uitgaande vluchten. Ook de samenwerking van Aruba in organisaties als de Financial Action Task Force (FATF) en de Caribbean Financial Action Task Force (CFATF) heeft zijn vruchten afgeworpen. De bewindsvrouw stond in haar

toespraak stil bij de huidige discussie over de relatie tussen Aruba en de Europese Unie. De regering heeft een commissie benoemd onder voorzitterschap van de directeur Directie Buitenlandse betrekkingen mr. Agustin Vrolijk die een analyse moet maken welke optie het beste is voor Aruba: behoud van de huidige LGO-status of kiezen voor een status van Ultra perifeer gebied. Volgens Minister Tromp-Yarzagaray is deze discussie niet makkelijk en vereist daarom veel tijd om alle opties grondig te bestuderen. Hierbij is volgens de bewindsvrouw van belang om rekening te houden met de keuzes die gemaakt worden, want die zijn bepalend voor de volgende generaties in Aruba.

Tot slot zei de Gevolmachtigde Minister aan de kamerleden dat zij te allen tijde het Arubahuis kunnen benaderen voor informatie en dat samenwerking in het belang is van niet alleen Aruba of Nederland, maar van het gehele Koninkrijk. De directeur van het Arubahuis de heer Shonno Maduro gaf een uiteenzetting over de functie en taken van het Arubahuis, terwijl de heer Humphrey Vrolijk een presentatie hield over het Arubaanse toerisme. In zijn presentatie had de heer Vrolijk aandacht voor de marketingaspecten van het toerisme en de cijfers uit de voor Aruba belangrijke toeristenmarkten zoals de VS, Venezuela en Nederland.

De voorzitter van de Vaste Kamercommissie mr. Frank de Grave bedankte de Gevolmachtigde Minister voor de uitnodiging en gastvrijheid. Hij noemde deze bijeenkomst als zeer geslaagd en zeker als bijdrage aan het wederzijdse contact tussen de Vaste Kamercommissie, Gevolmachtigde Minister Tromp-Yarzagaray en het personeel van het Arubahuis.

Winstgroei voor Arubaanse Investeringsbank

De brutowinst van de Aruban Investment Bank NV (AIB) is over het jaar 2002 gegroeid met 39 procent tot 5,5 miljoen florin. Het gunstige resultaat is vooral te danken aan incidentele opbrengsten.

Uit het jaarverslag van de AIB komt de tevredenheid van de directie met de solide financiële resultaten duidelijk naar voren. Er wordt gewezen op de algehele hoge mate van liquiditeit van de lokale banken en ook op de lage

rentestand op de internationale markt. 'Hierdoor is de rentestand op de Arubaanse markt onder neerwaartse druk komen te staan'. Deze ontwikkeling heeft er volgens de AIB toe bijgedragen dat de netto rente inkomsten van de bank een

daling vertoonden van 7 procent, in vergelijking met een jaar eerder. Ook het balanstotaal is per eind 2002 gedaald en wel met 16 procent tot 93,7 miljoen.

Naast het financieren van investeringen op Aruba en in de regio, houdt de AIB zich met andere activiteiten bezig. Zo is de bank beheerder van het ontwikkelingsfonds FDA. Dit fonds is ingesteld

om gedurende een periode van tien jaar de middelen die door Nederland (100 miljoen Euro) en Aruba (180 miljoen florin) ter beschikking worden gesteld aan te wenden. Ook heeft de AIB tegenwoordig een adviesafdeling, AIBconsult, die financieel-economische adviezen geeft aan bedrijven en aan de overheid. De bedoeling is dat deze activiteiten verder zullen worden uitgebreid.

Aruba streeft naar meer samenwerking met Brazilië

Aruba werkt hard aan het ontwikkelen van initiatieven om meer samen te werken met Brazilië. Onlangs heeft een groep van 150 belangrijke industriëlen en ondernemers Aruba bezocht voor hun jaarlijkse congres, ofwel de 'Meeting Empresarial do Brazil'. Hierna vertrok een delegatie Arubaanse hoteliers richting Brazilië voor een promotietour langs vijf belangrijke steden, als voorbereiding op de eerste reguliere vlucht van TAM tussen Sao Paulo en Aruba.

Na het wegvallen van de luchtverbinding van Air Aruba met Sao Paulo is de Braziliaanse markt vrijwel helemaal ingestort. Uit het Tourist Profile van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat de dagelijkse uitgaven van op Aruba verblijvende Brazilianen aanmerkelijk hoger waren dan van de meeste andere toeristen. Na 1999 was het aantal Braziliaanse

toeristen echter zover gedaald, dat bijvoorbeeld de gegevens over hun uitgavenpatroon niet meer in de statistieken werden meegenomen. Daar kan met de komst van TAM verandering in komen. Directieleden van de maatschappij waren samen met touroperator CVC op bezoek in Aruba voor het sluiten van de overeenkomst betreffende de reguliere luchtver-

binding tussen de twee landen. Een interessant detail is, dat CVC-directeur Joao Doria ongeveer tien jaar geleden de reclamecampagnes voor Aruba in Brazilië verzorgde. Minister van Toerisme, ing. Edison Briesen, heeft tijdens zijn bezoek samen met premier Oduber aan Sao Paulo in het begin van dit jaar de oude banden weer aangehaald. Doria heeft veel inspanningen verricht om eerder genoemd ondernemerscongres op Aruba te doen plaatsvinden. De CVC-directeur is ooit zelf minister van toerisme geweest. Minister-president Nelson Oduber en Minister Briesen mochten als eregasten het congres, dat in het teken stond van nieuwe technologie, bijwonen. Ook de directeur van Setar, de vaste commissie telecommunicatiezaken van de Staten en de directeur van het toeristenbureau hebben het seminar bijgewoond, waaraan onder meer werd deelgenomen door Telefonica, Nokia, Oracle, Brasil Telecom, Philips, Microsoft en Embratel.

Op kortere afstand van de Caribische regio ligt de industriestad Manaus. Midden in het tropisch regenwoud, aan de oever van de Amazone. Aruba zou samen met deze bestemming een zogeheten dual-destination promotie kunnen voeren richting Europa, met name naar Duitsland en Engeland voor toeristen die, naast de azuurblauwe zee en witte stranden van

ons eiland, het avontuur van het regenwoud in Brazilië willen beleven. Rico Airlines uit Manaus was met touroperator Acram op Aruba om te spreken over een geregelde luchtverbinding. Ruim 200 toeristen reisden mee op de speciale chartervlucht.

Behalve op het gebied van toerisme kan Aruba ook als springplank fungeren in de handelsbetrekkingen tussen Brazilië en Europa. Minister Nilo Swaen van Financiën en Economische Zaken bracht kort geleden met een handelsdelegatie een oriëntatiebezoek aan Manaus. Van deze contacten kan wellicht ook de vrije zone op langere termijn profiteren.

Brazilië met zijn meer dan 150 miljoen inwoners, behoort momenteel bij de top-10 van de wereld economieën. Hoewel het land zich momenteel in een recessie bevindt, wordt het nog steeds gezien als een veilig toevluchtsoord voor investeerders.

De bedrijven, waarvan de beleidsmakers op Aruba verbleven, zijn goed voor ongeveer 25 procent van het Bruto Nationaal Product van Brazilië. Aruba hoopt door deze bijeenkomst meer Braziliaanse congressen aan te trekken. In elk geval is men bij voorbaat verzekerd van aandacht in de Braziliaanse media; op televisie en in kranten en tijdschriften zal verslag worden gedaan van de achtste 'Meeting Empresarial do Brazil'.

Identiteitskaart verplicht

Vanaf begin november 2003 is iedere inwoner van Aruba verplicht een speciale, fraudebestendige identiteitskaart aan te schaffen. Volgens de ministers van Onderwijs en Administratieve Zaken, Justitie en Volksgezondheid en Milieu, kan door het gebruik van de kaart klantgerichter gewerkt worden en zal een bijdrage worden geleverd aan het bestrijden van identiteitsfraude.

Personen met een werk- en verblijfsvergunning zijn verplicht het document bij zich te dragen. Wie geen identiteitskaart bij zich heeft, kan worden beschouwd als een persoon zonder vergunning om op Aruba te verblijven.

De bewindspersonen menen dat de kracht van de kaart zit in de eenvoud ervan. Op de identiteitskaart worden alleen gegevens vermeld die van belang zijn voor het eenduidig vaststellen van de identiteit van de kaarthouder. Deze kan zelf lezen wat erop staat, er zal geen informatie worden 'verstopt' in een chip of magneetstrip. De nieuwe kaart zal op termijn ook dienst doen als AZV-kaart (Algemene Ziektekostenverzekering). De kaart zal worden gemaakt van slijtvast materiaal en heeft het formaat van een creditcard. Momenteel worden door Bureau Burgerlijke Stand voorbereidingen getroffen voor de verspreiding van het nieuwe document. Alle bur-

gers ontvangen een oproep voor het afhalen van hun identiteitskaart. Er zullen vier locaties worden ingericht voor het afhalen van de kaarten. Iedereen is wettelijk verplicht ervoor zorg te dragen dat Bureau Burgerlijke Stand beschikt over het correcte huisadres.

De kosten die met één en ander gemoeid zijn, bedragen veertig florin per persoon. Alleen voor kinderen jonger dan twaalf jaar wordt tien florin gerekend. De gegevens worden gecontroleerd en via elektronische weg naar Nederland gestuurd, waar de kaart gemaakt zal worden. Hierbij wordt dezelfde procedure gevolgd als bij het nieuwe paspoort. Twee weken later zal het kaartje klaar liggen en kan het worden opgehaald. Bureau Burgerlijke Stand en Bevolking gaat ervan uit ongeveer zes maanden nodig te hebben om alle burgers van een identiteitskaart te voorzien.

Tarjeta di identificacion obligatorio

Entrante prome di November 2003 cada habitante di Aruba ta obliga pa tin un tarjeta nobo di identificacion. E tarjeta nobo aki ta proteha contra fraude.

Ariba e tarjeta di identificacion tin unicamente informacion cu ta di importancia pa determina identidat di e doño di e tarjeta. E informacion ta visible ariba e tarjeta y no ta 'scondi' den un chip of bara magnetico. E tarjeta nobo aki mas despues por sirbi como tarjeta di AZV. E tarjeta pa wordo traha di un material cu por contra slijtage

y ta mesun grandi cu un creditcard.

E costo di un tarjeta di identificacion lo costa cuarenta florin pa persona. Mucha bou di diesdos aña ta paga diez florin. E tarjetanan ta wordo traha na Hulanda. Dos siman despues cu e informacion a keda manda pa Hulanda e tarjeta lo ta cla.

Gevolmachtigde Minister Nederlandse Antillen bezoekt Arubahuis

De nieuw aangetreden Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen ir. Maurice Adriaens bracht een kennismakingsbezoek aan zijn Arubaanse collega mevrouw Ella Tromp-Yarzagaray. Daarnaast was het bezoek een mooie gelegenheid om kennis te maken met de directie en het personeel van het Arubahuis en het Arubaans Verkeersbureau. Adriaens werd vergezeld door de directeur van het Antillenhuis de heer Robert Candelaria.

In de Sala Betico hebben beide Gevolmachtigde Ministers van gedachte gewisseld over het werk en de laatste ontwikkelingen in de Antillen en Aruba.

Na de gesprekken leidde mevrouw Tromp-Yarzagaray de heer Adriaens door het Arubahuis en het Verkeersbureau.

Maurice Adriaens heeft aan de Landbouw Universiteit in Wageningen gestudeerd en had als afstudeervakken tropische Plan-

tenteelt, Entomologie, Bodemvruchtbaarheid, en Marktkunde. Na zijn studie keerde hij terug naar Curaçao en werkte zes jaar bij het departement van landbouw. In 1998 werd hij Minister van Transport in het derde kabinet Camelia-Römer. Daarna volgde een periode waarin hij lid was van de Antilliaanse Staten om vervolgens tot juli dit jaar namens zijn partij FOL zitting te nemen in de eilandsraad van Curaçao.

Parlementaire enquête Racetrack

De Staten van Aruba hebben unaniem het voorstel aangenomen om een parlementaire enquête te houden naar de gang van zaken rond het omstreden en mislukte racetrack-project. In de parlementaire geschiedenis van Aruba is dit zware instrument nog niet eerder gebruikt.

Het initiatief is afkomstig van de MEP-fractie in de Staten. De MEP bezit de absolute meerderheid in het parlement.

Inmiddels is een commissie geïnstalleerd om de parlementaire enquête te gaan voorbereiden. Deze staat onder leiding van MEP-Statenlid Robert Maduro. De andere leden zijn Edwin Jacobs, Kenneth Jong, Junior Arends,

Benny Nisbet, Benny Sevinger en Otmar Oduber.

Het racetrack-project dat op het oostelijke deel van het eiland bij San Nicolas gerealiseerd had moeten worden, was een initiatief ten tijde van de vorige AVP/OLA-regering. Het project dat niet doorging, heeft het Land Aruba wel heel wat rechtszaken en miljoenen florins gekost.

Staten akkoord met bouw twee nieuwe politieposten

De Staten van Aruba hebben ingestemd met de ontwerplandsverordening waarmee de minister van Justitie wordt gemachtigd een huurovereenkomst aan te gaan voor twee nog te bouwen politieposten ter waarde van vijftien miljoen florin.

Voor de bouw van de politieposten heeft de minister met de FCCA een constructie bedacht om twee nieuwe politieposten, die van Noord en Santa Cruz, te bouwen. De FCCA bouwt de panden. De regering huurt de gebouwen voor een periode van 25 jaar. Na 25 jaar wordt het eigendoms- en erfpachtrecht overgedragen aan de overheid, waarbij de FCCA de verplichting heeft het pand in die periode goed te onderhouden. Deze constructie levert volgens het ministerie naast twee nieuwe gebouwen, ook een aanzienlijke kostenbesparing in de huurprijs op voor de komende 25 jaar. Op jaarbasis zou dit 500.000 florin schelen.

De Staten hebben gekozen om de ontwerplandsverordening pas na het reces te behandelen in afwach-

ting van een advies van de Raad van Advies.

De Raad en de directie Financiën hebben erop aangedrongen dat de huurovereenkomst geen huurkoopovereenkomst moet zijn, omdat dit de staatsschuld zal verhogen.

Goedkeuring van het parlement is in dit geval nodig omdat het gaat over het afsluiten van huurcontracten door het Land voor een periode langer dan vijf jaar. De bouwtijd van de nieuwe politiewachten ligt tussen de tien en veertien maanden. Het gaat in totaal om een investering van vijftien miljoen florin. De politiepост in Santa Cruz gaat ongeveer tien miljoen florin kosten, die van Noord vijf miljoen. Naast een politiepост moet het gebouw in Santa Cruz ook onderdak bieden aan andere justitiële diensten.

Postkantoor ta bira NV di Gobierno

Directie Posterijen lo bira dentro di seis luna un NV di Gobierno. Esaki Prome Ministro sr. Nelson Oduber a bisa durante di conferencia di prensa di Gobierno. E mandatario a bisa cu e desicion aki a keda tuma despues cu Gobierno a reuni cu e grupo di trabao cu a analisa e futuro di e compania di post.

Prome Ministro sr. Nelson Oduber a bisa cu e proseso aki por termina den seis luna si tur persona involvi ta ariba e mesun linea, pero cu no tin otro solucion pasobra e compania ta perdiendo placa. Na 2003 por spera un deficit ariba operacion di seis miyon florin. Den transcurso di ultimo añanan e compania di post a acumula un debe di 32 miyon florin.

E Prome Ministro a bisa di ta optimista, mirando e experiencia cu transformacion di Setar den un NV di Gobierno. Pesey e mandatario a haci un suplica na e personal y sindicatonan p a duna tur nan cooperacion pa cu e proceso aki.

Encuesta Parlamentario ariba Racetrack

Staten a vota unanime ariba e proposicion pa tene un encuesta parlamentarario ariba e proyecto di Racetrack. Den historia parlamentarario di Aruba esaki ta prome biaha cu Staten ta bai tene un encuesta parlamentarario.

E iniciativa a bin for di fraccion di MEP. Mientrastanto a instala un comision bou presidencia di parlamentarario di MEP sr. Robert Maduro pa haci e preparacionnan necesario. E otro miembronan ta sr. Edwin Jacobs (MEP), sr. Kenneth Jong (MEP), sr. Junior Arends (MEP), sr. Benny Nisbet (PPA), sr. Benny Sevinger (AVP) y sr. Otmar Oduber (AVP).

E proyecto di racetrack cu mester a bin na Seroe Colorado tabata un iniciativa di Gabinete Eman III. E proyecto cu a lo largo no a sigi, a costa Aruba hopi casonan hudicial y hopi miyon florin.

Studenten na lange vertraging aangekomen in Nederland

De groep Arubaanse studenten is met twee dagen vertraging begin augustus aangekomen in Nederland. Door deze vertraging werd het opvangprogramma in Nederland aangepast. In tegenstelling tot voorgaande jaren ging de hele groep niet naar Congrescentrum Leeuwenhorst, maar werden de diverse groepen bij aankomst met bussen vervoerd naar een centraal opvangadres in hun studieregio. In totaal kwamen dit jaar ruim 200 studenten.

Op Schiphol werden de studenten verwelkomd door de Gevolmachtigde Minister mevrouw Ella Tromp-Yarzagaray. De minister zei verheugd te zijn dat de studenten ondanks die vertraging opgewekt zijn aangekomen en ging in op de verandering die plaatsvond in het opvangprogramma. In haar toespraak benadrukte de bewindsvrouw de goede relatie die er moet zijn tussen de studenten en hun mentor. "Alhoewel de mentor en het personeel van het Arubahuis altijd voor jullie klaar staan tijdens jullie studie is het uiteindelijk aan jullie zelftelers om op eigen benen te staan. Het leven in Nederland is niet makkelijk, want het blijft een ander land met een andere cultuur. Van belang is dat je goed uitkijkt wat goed voor je is. Ook dat je altijd moet vasthouden aan het doel van je verblijf in Nederland," aldus

mevrouw Tromp-Yarzagaray. Ook zei de Gevolmachtigde Minister dat de studenten goede contacten moeten blijven houden met hun ouders.

De dag na aankomst in Nederland werden de studenten per bus naar hun studiestad gebracht en na een rustdag konden zij beginnen aan de plaatselijke opvang, die werd georganiseerd door de studiementor en een groep ouderejaarsstudenten. Tijdens dit opvangprogramma leren de nieuwkomers hun weg door hun studiestad; waar zij hun opleiding zullen volgen en tevens kunnen zij inkopen doen om hun kamer in te richten.

Praktisch alle studenten hadden bij aankomst een kamer. De opvang in de studiesteden verliep naar wens, waardoor de studenten met enthousiasme zijn begonnen aan hun studie in Nederland.

Mentoren in het zonnetje gezet

Vooraf aan de komst van de groep nieuwe studenten is de bestaande groep mentoren in het zonnetje gezet tijdens een speciale diner in Congrescentrum Leeuwenhorst. Aanleiding was dat het nu voor het laatste deze groep mentoren in deze samenstelling zorgdragen voor de opvang van de Arubaanse studenten. Per 1 september is de groep mentoren uitgebreid met een zestal nieuwe mentoren.

De Gevolmachtigde Minister mevrouw Ella Tromp-Yarzagaray hield voor deze gelegenheid een toespraak waar zij de mentoren bedankte voor hun werk in de opvang en begeleiding van de studenten. Mevrouw Tromp zei dat er soms negatieve kritiek is op het werk van de mentor, maar men realiseert zich niet hoe zwaar dat werk is. De mentor moet ook vaak optreden als ouders voor die studenten hier in Nederland.

hoe die klaar gemaakt kunnen worden. "Vandaag de dag wordt een groot gedeelte van de voorlichting in Aruba gegeven. Ook veel informatie wordt tijdens de plaatselijke opvang gegeven. Hierbij spelen de mentor en leden van de plaatselijke opvangcommissie een grote rol."

De Gevolmachtigde Minister zei verheugd te zijn dat er drie mentoren van het eerste uur nog steeds met liefde hun werk doen, en dat zijn Alwin Toppenberg, Silvio Emerencia en Do Farro.

De directeur van het Arubahuis Shonno Maduro benadrukte de hechte relatie die bestaat tussen de mentoren onderling en deed een klemmend beroep op de bestaande mentoren om hun nieuwe collega's zoveel mogelijk bij te staan. Hoofd afdeling Onderwijs bij het Arubahuis Kenky Oduber heeft over elke mentor een kort verhaal gehouden. Namens de mentoren heeft dominee Hessen de Gevolmachtigde Minister en het personeel van het Arubahuis bedankt voor deze speciale gelegenheid en ook voor de steun vanuit het Arubahuis waarop de mentoren altijd konden rekenen. "Zonder deze steun hadden wij nooit de goede begeleiding aan onze studenten kunnen geven," aldus dominee Hessen in zijn dankwoord.

De bewindsvrouw schetste het ontstaan van het mentorschap in 1984 dat in handen was van Miro Dabian, Haime Kelly en Juancho Thijssen. Voor die periode werden de Arubaanse studenten begeleidt door de Stichting Studiecommissie Nederlandse Antillen. Aruba koos vanaf het begin voor het mentorschap, omdat er niet direct sprake was van werkgever - werknemer relatie. Mentor zijn vereist onregelmatige werktijden. Het Arubahuis hield de coördinatie in handen middels een onderwijscordinator.

Ook de opvang veranderde in de loop der jaren. In het begin verbleven de studenten vier nachten in Congrescentrum Leeuwenhorst, waar verschillende voorlichtingsbijeenkomsten waren, van seksuele voorlichting tot uitleg van een groenteboer over de verschillende groenten die verkrijgbaar zijn in Nederland en

Diploma-uitreiking Dina Thiel

Dina Thiel heeft onlangs haar studie eerstegraads lerarenopleiding Nederlands met succes afgerond aan de Fontys Lerarenopleiding in Eindhoven.

Dina heeft in haar afstudeerscriptie onderzoek gedaan naar de opvattingen van 4-havo en 5-vwo docenten Nederlands over spellingsvaardigheid en de tevredenheid over de spellingvaardigheid van hun leerlingen. Met de verkregen resultaten zullen aanbevelingen worden gedaan die een bijdrage kunnen leveren ter verbetering van de aanpak van spellingvaardigheid van leerlingen 4-havo en 5-vwo.

Studenten bij hun vertrek naar Nederland

'Afscheid nemen blijft zwaar'

Begin augustus kwamen ruim 200 Arubaanse studenten naar Nederland om hier een vervolgstudie te doen aan een Hogeschool of Universiteit. Hoe ervaren zij de laatste dagen voor vertrek naar Nederland, het afscheid nemen van familie en vrienden, de eerste beleving van een nieuw land. Noticiero sprak met drie studenten na hun eerste week in Nederland over hun ervaring.

Frendselsiel, Shaira Cruden en Yahaira Piña studeren aan de Haagse Hogeschool. Alle drie hadden moeite om afscheid te nemen van hun familie en vrienden. Frendselsiel vertelt dat hij het een dag vóór vertrek al moeilijk meekreeg. Voor Shaira was het ook moeilijk maar aan de andere kant heeft ze een broer en een zus in Nederland wonen. Voor Yahaira viel het extra zwaar want ze heeft een hechte band met haar broer. "Ik heb ontzettend gehuild. Eenmaal in de vertrekhal werd ik wat kalmer."

Eén van de vervelende ervaringen voor de studenten dit jaar was de enorme vertraging van de KLM. Vanwege technische mankementen kon het vliegtuig pas twee dagen later de vlucht naar Amsterdam maken, nadat ook op Curaçao het mankement niet verholpen kon worden. Zowel Frendselsiel, Shaira als Yahaira zijn niet te spreken over de informatie die ze ter plekke kregen. Op de luchthaven van Curaçao bleef de groep studenten lang verstoken van nieuws over het werkelijke defect aan het vliegtuig. Shaira: "De informatie was weinig en soms verkeerd ook. Op het scherm verscheen de ene vertrektijd na de ander. Als je dacht dat je naar Amsterdam zou vertrekken, hoor je dat het vliegtuig teruggaat naar Aruba." Vooral die gedachte veroorzaakte veel commotie onder de groep studenten. Velen vonden het eng om in de "kapotte" machine te vliegen en anderen wilden niet opnieuw afscheid nemen. Voor Frendselsiel was de vertraging een gelegenheid om twee dagen langer thuis te slapen en om bij zijn familie te zijn.

Hoe hard het afscheid ook was, de studenten waren blij om uiteindelijk in Nederland aan te komen. Frendselsiel is als kind

een keer op vakantie geweest. "Je hoort heel veel dingen over Nederland en vooral de slechte dingen. Ik moet zeggen dat nu ik hier ben het wel mee valt. Ik vind de mensen zelfs vriendelijk. Zowel Shaira als Yahaira vonden dat zij snel met hun koffer buiten stonden, alleen het vertrek met de bus duurde heel lang. "We moesten wachten totdat iedereen van de Den Haaggroep zich verzamelde bij de bus. Gelukkig kregen wij een lunchpakket in de bus. Toen wij in Den Haag aankwamen duurde het weer zo lang voordat ik naar mijn kamer kon. Ik was bekaf," aldus Shaira.

De nieuwkomers hebben waardering voor de plaatselijke opvang. Shaira: "We waren wel heel moe en daardoor kwamen een paar irritaties naar boven, maar de opvangcommissie doet ontzettend haar best. De volgende dag moesten we naar de bank, ons laten inschrijven bij de gemeente en kijken naar plekken om spullen voor onze kamers te kopen."

Frendselsiel, Shaira en Yahaira gingen meteen bij aankomst in Den Haag naar hun studentenkamer. Volgens Shaira en Yahaira hadden zij allebei een heel dure kamer. "Mijn kamer is leuk, maar duur. Ik heb een grote kamer die goed onderhouden is, alleen budgettair onmogelijk om te betalen. Ondertussen zijn beide meiden verhuisd naar een betaalbare kamer. Ook Frendselsiel is tevreden over zijn kamer met balkon in Scheveningen.

Nu de eerste weken van wennen aan hun nieuwe omgeving zijn Frendselsiel, Shaira en Yahaira net als de andere Arubaanse studenten begonnen aan hun studie en hopen die zo snel mogelijk af te maken om terug te gaan naar Aruba.

Astrid Thiel ontvangt bul

Aan de Universiteit van Leiden werd aan de Arubaanse Astrid Thiel de bul doctoraal Onderwijskunde uitgereikt.

Het onderzoek voor haar scriptie ging over de opvattingen van docenten over deskundigheidsbevordering bij de innovatie van het Colegio EPI in Aruba.

Veel maatschappelijke, maar ook wettelijke veranderingen hebben de afgelopen jaren ervoor gezorgd dat er in het voortgezet en beroepsonderwijs op Aruba vernieuwingen zijn doorgevoerd die niet alleen voor de leerlingen, maar zeker ook voor de docenten grote gevolgen hebben. Vernieuwingen die in de afgelopen jaren in het onderwijs hebben plaatsgevonden en/of in de komende jaren nog zullen moeten plaatsvinden, zijn onder andere: de invoering van de basiscyclus, nieuwe leerwegen in het VBO, nieuwe profielen in de bovenbouw van havo en vwo, de herstructurering van het middelbaar beroepsonderwijs; het Colegio EPI (Educacion Profesional Intermedio).

Er is eerst begonnen met een beschrijving van het doel van het onderzoek waarvan de onderzoeksvraag is afgeleid. Daarna werd het onderzoek beschreven dat uit twee delen bestond: onderzoek één, waar interviews bij docenten van het Colegio EPI betreffende hun opvattingen over professionalisering zijn afgelegd en onderzoek twee, dat in het verlengde staat van onderzoek één, waar een enquête van opvattingen over professionalisering door de docenten zijn ingevuld.

Nieuw bestuur

De Societas Iuridica Antiliana et Arubana heeft voor het jaar 2003-2004 een nieuw bestuur, dat als volgt is geconstitueerd: M.A. 't Mannetje, Praeses, Melissa E. Samander, Abactis, R.J. Celestijn, Quaestor, Angeliq M. Victoria, Assessor en Ravina S. Constancia, Assessor.

Arbeidscontract met mentoren ondertekend

In het Arubahuis vond tijdens een kleine plechtigheid de ondertekening plaats van het arbeidscontract met de studiomentoren. Het nieuwe contract werd zowel door de bestaande groep mentoren als de pas aangetrokken mentoren ondertekend. Voor de Minister van Onderwijs tekende de Gevolmachtigde Minister mevrouw Ella Tromp-Yarzagaray.

Vooraf aan de ondertekening van de contracten hield de Gevolmachtigde Minister een toespraak waarin zij iedereen verwelkomde, maar vooral de groep nieuwe mentoren. Zij benadrukte het belang van het werk van een mentor, hetgeen veeleisend is, omdat de studenten ver van huis en ouders zijn. "Ik weet dat de mentor de ouders niet kan vervangen, maar het is toch van belang dat er een goede relatie bestaat tussen de student en de mentor, waardoor de student het gevoel heeft dat hij altijd terecht kan bij zijn of haar studiementor. Door het kweken van een vertrouwensrelatie tussen student en mentor kan er ook gesproken worden over problemen buiten de studie.

In haar toespraak verwees de minister naar het ontstaan van het mentorschap dat in werking trad in 1985 en dat er tot heden mentoren tussen zitten die vanaf het eerste uur bezig waren met de begeleiding van onze studenten."

Hoofd van de afdeling Onderwijs van het Arubahuis de heer Kenky Oduber sprak over het traject dat is bewandeld om te komen tot concrete stappen die zijn uitgemond in

de arbeidscontracten die nu op tafel liggen. Belangrijk vond de heer Oduber dat er nu een contract ligt dat de instemming heeft van alle mentoren en daarbij had hij woorden van dank voor de inzet van de mentoren om te komen tot een oplossing. De zittende mentoren tekenen een contract voor onbepaalde tijd, terwijl de nieuwe mentoren een contract van een jaar aangeboden krijgen, met de mogelijkheid tot verlenging voor vijf jaar.

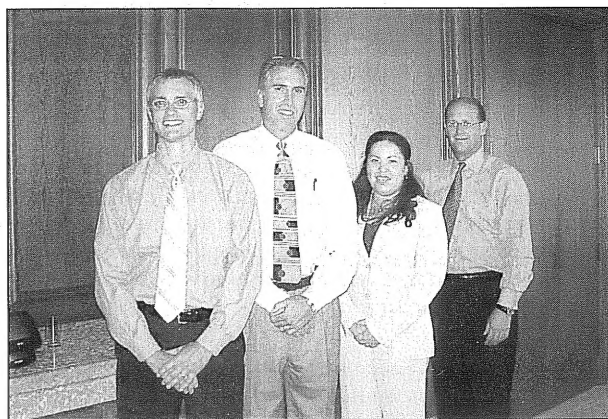
Nadat alle mentoren hun contract hadden ondertekend kregen zij als aandenken een speld met het symbool van de vlag van Aruba en de Aruba-pen waarmee zij hun contract hebben getekend.

Vierdaagse di Nijmegen

Tres douanero Arubano a participa e aña aki na e Vierdaagse di Nijmegen. Sr. Humphrey Richardson a participa pa di seis biaha, mientras cu sr. Maurits Pablo y sr. Ricky Croes pa di tres biaha a cana e Vierdaagse. Na Centro di Congreso Jonckerbosch na Nijmegen tur e participantenan cu a cana den e grupo di Douane di Hulanda a ricibi na medaya. Presente na e ocasion aki tabata Director di Cas di Aruba sr. Shonno Maduro.

Arubaanse Zulaika Briezen onderscheiden door Northwest Airlines

De Arubaanse Zulaika Briezen kreeg op 11 september 2003 op het hoofdkantoor van Northwest in Minneapolis een "award certificate" uit handen van president-directeur van Northwest Airlines Richard Anderson. Deze onderscheiding aan Zulaika door de leiding van Northwest is een erkenning voor haar inzet en betrokkenheid bij het bedrijf.

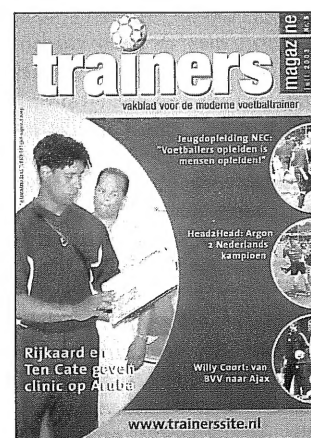
Deze award werd aan Zulaika hoogstpersoonlijk uitgereikt door de president-directeur van Northwest in aanwezigheid van vice-president directeur Robert Isomdi.

De uitreiking ging gepaard met een lunch waarbij ook andere personeels- en directieleden van Northwest Airlines werden onderscheiden voor hun werk. Bij die gelegenheid kon het personeel ook vragen stellen aan president-directeur Richard Anderson omtrent ontwikkelingen binnen Northwest Airlines.

Zulaika Briezen werkt al drie jaar voor Northwest Airlines op luchthaven Schiphol en is momenteel de Assistent Inflight Operations, en coördineert de werkzaamheden aan boord van de vluchten van Northwest Airlines en verzorgt verblijf en transport van de bemanning.

Aandacht voor Aruba in tijdschrift trainers

Het tijdschrift Trainers besteedde in haar nummer van afgelopen juli ruime aandacht aan Aruba in verband met de aanwezigheid van Nederlandse voetbalcoaches zoals Frank Rijkaard en Henk Ten Cate. De voetbalcoaches waren in Aruba in het kader van het Staatsloterij Beach Voetvolleybal toernooi. Tijdens hun aanwezigheid op het eiland hebben Frank Rijkaard en Henk ten Cate een aantal succesvolle clinics gegeven aan Arubaanse voetbaltrainers. De Nederlandse trainers trokken twee dagen uit voor de clinics aan hun Arubaanse collega's. Beide programma's waren hetzelfde van opzet, met als verschil dat de eerste dag voornamelijk jeugdtrainers aanwezig waren, terwijl de tweede dag voor seniorentrainers bedoeld was. De clinics startte met een interactief gedeelte waarbij de Arubaanse trainers vragen aan Rijkaard en Ten Cate stelden.

Bijna iedere trainer die aanwezig was, was razend enthousiast, maar alle partijen waren met elkaar eens dat er meer van dit soort clinics gegeven moeten worden en op een structurele basis ten behoeve van het verder bevorderen van het voetballen in Aruba.

Aruba succesvol tijdens de Koninkrijksspelen

Aruba kan terugzien op succesvolle Koninkrijksspelen, waarbij de Arubaanse sporters in diverse categorieën goud hebben behaald. Het Arubaanse voetbal team won goud, terwijl het team kunstzwemmers in alle categorieën met een gouden medaille eindigde. De wens is uitgesproken dat de Koninkrijksspelen over twee jaar plaatsvinden op één van de Nederlands-Antilliaanse eilanden.

Na een week sporten werden de Koninkrijksspelen afgesloten in het Guillermo Trinidad Stadion in Oranjestad. Zeven dagen lang hebben jongeren tussen twaalf en zeventien jaar van de Nederlandse Antillen, Aruba en Nederland elkaar op sportief vlak bestreden. Softbal, honkbal, voetbal, basketbal, taekwondo, tennis, atletiek, synchroon zwemmen en zwemmen waren de sportdisciplines waar om de medailles gevochten werd. Maar ook was er tijd voor onderlinge kennismaking tussen de jeugdige inwoners van het Koninkrijk. Zo brachten de deelnemers en begeleiders gezamenlijk een ochtend op Palm Island door.

De sluitingsceremonie begon met een defilé van de padvindsters en een drumband. Daarna werden de vlaggen van de Koninkrijksspelen gestreken en aangeboden aan de Arubaanse minister van Sport Ramon Lee en de Antilliaanse minister van Sport, Herbert Domacassé. Nadat minister Lee het slotwoord had gevoerd werden de volksliederen van Aruba, de Nederlandse Antillen en Nederland ten gehore gebracht. Na een carnavalsshow onder de naam *Alegria* doofde de vlam, maakten de atleten hun entree en werden de Spelen afgesloten met vuurwerk.

Voorafgaand aan de sluitingsceremonie werd de laatste wedstrijd van de spelen gehouden tussen de voetballers uit Aruba en de Nederlandse Antillen. De Arubaanse voetballers versloegen hun opponent uit de Nederlandse Antillen in een volgepakt

stadion met een 2-1 overwinning. De softbalfinale ging vrijdagochtend tussen Nederland en de Nederlandse Antillen. De Nederlandse Antillen wonnen overtuigend met 5-0 en mogen zich kampioen van de Koninkrijksspelen noemen. Nederland begon als favoriet aan de wedstrijd omdat het team in de voorrondes het beste had gespeeld. Het team kon de winnende reeks echter niet vasthouden. De favorietenrol wist het Nederlandse basketbal team wel waar te maken. In de finale werden de Nederlandse Antillen met 59 tegen 46 verslagen. Het Nederlandse team had eerder alle poulewedstrijden gewonnen. De honkbalfinale ging tussen de teams van Aruba en de Nederlandse Antillen. Dat de teams aan elkaar gewaagd waren bleek uit het feit dat ze gedurende de spelen al twee keer eerder tegen elkaar gespeeld hadden, waarbij beide teams een wedstrijd hadden gewonnen. Het Arubaanse team kon in de finale de zenuwen het best in bedwang houden en won met 3-1.

In een andere categorie wist Aruba uit te blinken. Bij het synchroonzwemmen werd in alle categorieën een gouden medaille behaald. Bij atletiek werden de meeste medailles in de wacht gesleept door de Nederlandse atleten.

Hopelijk wordt deze traditie van de Koninkrijksspelen voortgezet, zodat de jeugd uit de drie landen van het Koninkrijk op die manier een kans krijgt om elkaar en elkaars cultuur beter te leren kennen.

De Directie Voogdijraad is een overheidsdienst die de zorg en de bescherming van minderjarigen draagt in de ruimste zin van de woord met inachtneming van de wettelijke bepalingen.

Momenteel zijn wij op zoek naar kandidaten voor de functie van:

1 MAATSCHAPPELIJK WERKER

Voornaamste taken:

De Maatschappelijk Werker is belast met het in het belang van minderjarigen onderzoeken verrichten en zonodig uitlokken van de in de wet genoemde kindbeschermingsmaatregelen (t.w. toevertrouwing en ondertoezichtstelling van minderjarigen, ontheffing of ontzetting der ouders of voogden). Hij/zij is daarbij verantwoordelijk regelmatig te rapporteren en adviseren aan de Rechter in eerste aanleg en/of het Openbare Ministerie. De Maatschappelijk Werker dient te bemiddelen bij relatie- en/of huwelijksproblemen waarbij minderjarige bij betrokken zijn, bezoeksregeling, crisisinterventie en vaderschapacties.

Functie-eisen:

Van de kandidaten voor deze functie wordt verwacht dat hij/zij:

- een HBO opleiding Maatschappelijk Werk hebben genoten of een opleiding gelijkwaardig daaraan;
- affiniteit hebben met de doelgroep;
- goed kunnen omgaan met vertrouwelijke informatie;
- goede contactuele eigenschappen bezitten, tactvol en klantgericht zijn;
- kennis hebben van de voorzieningen op het gebied van de maatschappelijke dienstverlening;
- vaardig zijn in het optreden naar buiten toe, zowel schriftelijk als mondeling zowel in de Nederlandse als de Papiamentse taal;
- mondelinge beheersing van de Spaanse taal strekt tot aanbeveling;
- bereid zijn piket diensten te draaien.

De functie van Maatschappelijk Werker, wordt binnen de Bezoldigingsregeling voor Ambtenaren ingeschaald conform de carrièrelijn van Maatschappelijk Werkers. De carrièrelijn kent aanvangsschaal 7 met een uitloop naar schaal 10. Afhankelijk van gebleken ervaring, afgeronde opleiding(en) en hiërarchische beloningsverhoudingen vindt de uiteindelijke inschaling plaats.

Inslichting over deze functie kan worden ingewonnen bij de Directie Voogdijraad, telefoonnummer 5821262. Schriftelijke sollicitaties voorzien van C.V. kunnen, binnen 14 dagen na het verschijnen van deze advertentie, worden gericht aan Mw. Rosanna van Dijk, wnd. Directeur Directie Voogdijraad, Fergusonstraat 112, Oranjestad.

AVISO | Contacto Arubano Rotterdam (CAR) ta participa cu e di 17 festival di dande na Hulanda lo tuma lugar dia 27 di december 2003 na Rotterdam-Centrum, edificio Odeon. Cantantenan y otro personanan cu ta interesa por tuma contacto via 010-4565871 of 06-4835526.

Aan alle abonnees van Noticiero Aruba

Van tijd tot tijd is het van belang ons adressenbestand op te schonen. Daarom vragen wij graag uw medewerking om tot een adequaat adressenbestand te komen. Als u *Noticiero Aruba* ontvangt en u stelt het op prijs om onze nieuwsbrief te blijven ontvangen dan vragen wij u vriendelijk of u uw (adres)gegevens wilt invullen en dit ingevulde formulier vóór 1 december 2003 op te sturen naar het Kabinet van de Gevolmachtigde Minister van Aruba, R.J. Schimmelpennincklaan 1, 2517 JN Den Haag. U kunt uw gegevens ook per email versturen: noticiero@arubahuis.nl

Vereniging / Organisatie: _____ Telefoon: _____
 Naam en voorletters: _____ Telefoon: _____
 Adres: _____
 Postcode / Woonplaats: _____ Land: _____

Indien wij na 1 december 2003 geen reactie van u hebben ontvangen, zullen wij uw adresgegevens uit ons bestand verwijderen.

Stichting Divi ta presenta

Arurovision Songfestival

Dedica na: Maybeline Arends-Croes

Lugar: Nederlands Congress Centre

Dia: Diabierna 24 october 2003

Participanten:

- * Gilbert Arends
- * Los Angeles
- * Marilyn Croes
- * Michael Lampe
- * Bruce & Indra Stamper
- * Jessica Maduro

- * Loufran Tromp
- * Zaida Everon & Yahaira Valdes
- * Raymond Kamperveen
- * Sembena Jeroe
- * Suzette Bareño

Artistanan invita:

- * GREEN LIZARD
- * NOS RAIS
- * XANADU DANCERS
- * LORD CACHETE/ DITO ROGERS
- * JONATHAN VIEIRA

Trahe: Formal

Ticket: * 06-12501916

* 06-45806583

* tambe ticket ta obtenibel serca tur cantante(participante)

Prijs: 20 euro

JMC®

Bin celebra cu nos na style despues di Arurovision Songfestival cu nos After Party na 't Gouden Hooft na Den Haag

Aruba ☀ Bonaire ☀ Curaçao ☀ St. Maarten ☀ Saba ☀ St. Eustatius
airlinetickets, hotels, transfers, individuele vliegtickets, cruises, trouwen, duiken, autohuur

Does & Cadushi
Travel & Tours
www.caribbean.nl

v.a.

€299

DEN HAAG
Weimarstraat 119
Tel: 070-3129500

ROTTERDAM
Nw. Binnenweg 200A
Tel: 010-4768177

BIJLMERMEER
Kraaiennest 61
Tel 020-6905068

AMSTERDAM
V. Woustraat 155
Tel: 020-6641161

EINDHOVEN
Leenderweg 74B
Tel: 040-2132130

GRONINGEN
Nwe Ebbingestraat 9
Tel: 050-3139080

CURACAO
Caracasbaaiweg 164
Tel: 4611626